

Examen VWO 2010

tijdvak 2
woensdag 23 juni
9.00 - 12.00 uur

aardrijkskunde

Bij dit examen hoort een bijlage.

Dit examen bestaat uit 34 vragen.
Voor dit examen zijn maximaal 63 punten te behalen.
Voor elk vraagnummer staat hoeveel punten met een goed antwoord behaald kunnen worden.

Als bij een vraag een verklaring, uitleg of berekening gevraagd wordt, worden aan het antwoord meestal geen punten toegekend als deze verklaring, uitleg of berekening ontbreekt.

Geef niet meer antwoorden (redenen, voorbeelden e.d.) dan er worden gevraagd. Als er bijvoorbeeld twee redenen worden gevraagd en je geeft meer dan twee redenen, dan worden alleen de eerste twee in de beoordeling meegeteld.

Aanwijzingen voor de kandidaat

Bij een aantal vragen in dit examen is een cursieve regel achter de eigenlijke vraagzin opgenomen. In deze cursieve regel staat precies vermeld welke antwoordelementen in het antwoord aanwezig moeten zijn om de maximale score te behalen.

LET OP:

De cursieve regel achter de vraagzin kan – afhankelijk van de feitelijke vraag – bijvoorbeeld vermelden:

- dat een verklaring een situatiebeschrijving en een algemene regel (= verklarend principe) moet bevatten.
- dat een uitleg bij een ‘Leg uit waarom vraag’ een oorzaak en een gevolg moet bevatten.
- dat een redenering bij een ‘Redeneervraag’ een vergelijking en een gevolg/conclusie moet bevatten.
- enzovoorts

Je kunt dit examen maken met de 53e druk of met de 52e druk van de atlas. Schrijf op de eerste regel van je antwoordblad welke druk je gebruikt, de 53e of de 52e.

Elke opgave bestaat uit enkele vragen. Bij elke vraag kun je, indien gewenst, de atlas gebruiken.

De kaartnummers in de vragen verwijzen naar de 53e druk, of, als ze tussen haakjes staan, naar de 52e druk van de atlas.

Opgave 1 – Los Angeles en New York

Bestudeer bron 1 uit het bronnenboekje die bij deze opgave hoort.

De havens van Los Angeles en New York zijn belangrijke knooppunten in de internationale goederenstromen.

Stelling: Van deze twee havens heeft New York het gunstigste achterland om omvangrijke goederenstromen aan te trekken.

- 2p **1** Geef de kaartnummers van twee thematische kaarten uit de atlas waarmee je deze stelling kunt ondersteunen.

De containeroverslag groeit in Los Angeles sneller dan in New York.

- 2p **2** Leg dit uit door in te gaan op recente ontwikkelingen in de mondiale handelsstromen.

Je uitleg moet een oorzaak-gevolg relatie bevatten.

Los Angeles en New York zijn wereldsteden en hebben dus functies op mondiale schaal.

- 2p **3** Geef twee functies op mondiale schaal die New York wél heeft maar Los Angeles niet.

Gebruik bron 1.

Los Angeles en New York zijn ook knooppunten in de internationale migratie.

Wel zijn er enkele opmerkelijke verschillen wat betreft de samenstelling van de bevolking van deze twee steden.

- 1p **4** Geef de ruimtelijke oorzaak voor het verschil in percentage Latino's tussen deze twee steden.

Gebruik bron 1.

De bron laat een verschil zien tussen het aandeel 'African Americans' in Los Angeles en in New York.

- 2p **5** Beschrijf met behulp van kaart 175D en E (52e druk: 160G en H) hoe dit verschil mede is ontstaan.

Opgave 2 – Senegal worstelt met globalisering

Bestudeer bron 1 uit het bronnenboekje die bij deze opgave hoort.

Gebruik bron 1.

In de koloniale periode ging Senegal deel uitmaken van de wereldeconomie.

- 2p **6** Beredeneer aan de hand van de bron dat Senegal tijdens de koloniale periode betrokken is geraakt bij de mondiale economie.

De verspreiding van de westerse voedingsgewoonten over Senegal vond plaats vanuit de hoofdstad Dakar.

- 1p **7** Hoe heet het verschijnsel dat nieuwe cultuurelementen zich verspreiden vanuit het centrum naar de periferie?

Gebruik bron 1.

De toenemende betrokkenheid bij de mondiale economie veroorzaakt backwash-effecten.

- 2p **8** Noem twee van deze backwash-effecten die af te leiden zijn uit de bron.

Gebruik bron 1.

Stelling: De ontwikkeling die naar aanleiding van de voedselcrisis in de bron wordt geschetst, zou kunnen leiden tot afname van de regionale ongelijkheid in Senegal.

- 2p **9** Geef hierbij een passende redenering.

Aarde

Opgave 3 – Luchtstromen

Bestudeer de bronnen 1 en 2 uit het bronnenboekje die bij deze opgave horen.

Gebruik bron 1.

De klimaatgrafiek van Arusha vertoont twee pieken in de neerslagverdeling.

- 1p **10** Geef de oorzaak van het ontstaan van deze twee pieken.

Gebruik bron 2.

- 2p **11** Geef twee oorzaken voor de droge periode in Yangon.

In een bepaalde periode van het jaar is er een luchtstroming van Australië naar het vasteland van Zuidoost-Azië. Deze luchtstroming verandert onderweg van richting.

- 3p **12** Wat is de oorspronkelijke windrichting bij Australië?
Wat is de windrichting bij het vasteland van Zuidoost-Azië?
Waardoor wordt de verandering van windrichting veroorzaakt?

- Gedurende het jaar verschuiven de maxima en minima en de bijbehorende windsystemen op het noordelijk halfrond veel meer dan op het zuidelijk halfrond.
- 2p 13 Geef de verklaring voor dit verschil tussen het noordelijk en het zuidelijk halfrond.
Je verklaring moet een situatiebeschrijving en een algemene regel bevatten.

Opgave 4 – Plaatbewegingen, vulkanisme en aardbevingen in het Middellandse Zeegebied

Bestudeer de bronnen 1 en 2 uit het bronnenboekje die bij deze opgave horen.

Gebruik de bronnen 1 en 2.

Het Middellandse Zeegebied is een tektonisch actieve regio. Er zijn in dit gebied verschillende vulkanen en eilandenbogen. In bron 1 zien we de ligging van de eilandenbogen bij de Helleense subductiezone.

- 2p 14 Leg uit waarom de **buitenboog** geen vulkanisme kent.
Je uitleg moet een oorzaak-gevolg relatie bevatten.

Gebruik bron 2.

In het westelijke Middellandse Zeegebied tref je nauwelijks vulkanen aan.

- 2p 15 Leg uit waarom er in landen als Spanje, Marokko en Algerije nauwelijks of geen sprake is van vulkanisme.
Je uitleg moet een oorzaak-gevolg relatie bevatten.

Afhankelijk van het type plaatbeweging ontstaan er verschillende eruptietypes. Het eruptietype weerspiegelt zich in de vorm van de vulkaan.

- 2p 16 Schrijf de cijfers 1 en 4 uit onderstaand schema op je antwoordblad. Zet achter elk van beide cijfers het bijbehorende begrip.

type plaatbeweging	eruptietype	vulkaanvorm
convergerend	1	2
divergerend	3	4

- 1p 17 Welke vulkaanvorm (zie bovenstaand schema) zul je in het oostelijke Middellandse Zeegebied het meeste aantreffen, gelet op de tektonische processen in dit gebied?

Er bestaat een verband tussen het type plaatbeweging (zie bovenstaand schema) en de zwaarte van een aardbeving als gevolg van deze beweging.

- 1p 18 Beschrijf dit verband.

Opgave 5 – SiJoRi, een succesvolle groeidriehoek

Bestudeer de bronnen 1 en 2 uit het bronnenboekje die bij deze opgave horen.

- 2p **19** Singapore profiteert flink van de samenwerking in de SiJoRi-groeidriehoek. Geef twee comparatieve voordelen die de Indonesische Riau-eilanden en de Maleisische deelstaat Johor bieden aan bedrijven uit Singapore.

De economische relaties tussen Singapore en Johor zijn al lang sterker dan die tussen Singapore en de Riau-eilanden. De nabije ligging is één van de twee oorzaken daarvan.

- 1p **20** Geef de andere oorzaak.

Gebruik bron 2.

In deze groeidriehoek lopen verreweg de meeste economische relaties via twee corridors, terwijl de derde corridor economisch gezien van veel minder betekenis is.

- 2p **21** Welke corridor, 1, 2 of 3, is economisch gezien het minst belangrijk? Geef hiervoor de oorzaak.

De SiJoRi-groeidriehoek is economisch gezien een groot succes. Maar op lokale schaal komen er ook nadelige gevolgen van deze economische activiteiten (zie bron 1) aan het licht.

- 2p **22** Geef twee voorbeelden van deze nadelige gevolgen op lokale schaal.

Opgave 6 – De Mekong

Bestudeer de bronnen 1 en 2 uit het bronnenboekje die bij deze opgave horen.

In de benedenloop van de Mekong worden de hoogste waterstanden gemeten in de periode juli – november.

- 2p **23** Welke twee oorzaken zorgen ervoor dat juist dan de hoogste waterstanden worden gemeten?

Gebruik bron 2.

Bij deze hoge waterstanden in de periode juli – november stroomt in de benedenloop van de Mekong niet al het water rechtstreeks naar zee maar stroomt een deel over naar het Tonle Sap-meer.

- 2p **24** Leg uit waardoor bij hoge waterstanden dit verschijnsel ontstaat. *Je uitleg moet een oorzaak-gevolg relatie bevatten.*

Gebruik bron 2.

In het stroomgebied van de Mekong zijn veel stuwdammen gepland, onder andere ten behoeve van de productie van elektriciteit.

- 2p **25** Geef twee nadelige gevolgen die de aanleg van deze stuwdammen heeft op de landbouw in de Mekongdelta.

Gebruik bron 2.

In Laos zijn in de zijrivieren van de Mekong veel stuwdammen gepland. Stelling: De elektriciteit die deze stuwdammen opwekken, is maar voor een klein deel bestemd voor Laos zelf. Zie daarvoor ook de gegevens van Laos in de kolom ENERGIE in de Grote Bos statistiek.

- 2p **26** Noteer twee andere gegevens uit de Grote Bos statistiek die je kunt gebruiken om deze stelling te ondersteunen.

Leefomgeving

Opgave 7 – Houten

Bestudeer de bronnen 1 tot en met 5 uit het bronnenboekje die bij deze opgave horen.

Gebruik bron 2.

Houten was eerst een groeikern en groeit nu weer omdat in de gemeente Houten een Vinex-locatie is aangewezen. In Houten is de Vinex-locatie verdeeld in twee wijken.

- 2p **27** Welke twee van de bevolkingsgrafieken, 1, 2, 3 en 4, horen bij de twee wijken in de Vinex-locatie van Houten?
Geef een argument voor je keuze.

- 2p **28** Geef twee argumenten voor de keuze voor Houten als Vinex-locatie.

Gebruik de bronnen 3 en 4.

Niet alle inwoners van Houten zijn blij met het aanwijzen van Houten als Vinex-locatie.

- 2p **29** Geef twee ruimtelijke argumenten die de huidige inwoners van Houten kunnen gebruiken tegen verdere uitbreiding van hun woonplaats.

Gebruik bron 5.

Uit de bron zou je kunnen afleiden dat het Vinex-beleid in Houten is mislukt.

- 2p **30** Toon dit aan met behulp van de bron.
Betrek in je antwoord de doelstelling van het Vinex-beleid.

Let op: de laatste vragen van dit examen staan op de volgende pagina.

Opgave 8 – De Hondsbosse Zeewering

Bestudeer bron 1 uit het bronnenboekje die bij deze opgave hoort.

Op de locatie van de Hondsbosse Zeewering ontbreekt over enkele kilometers de duinenrij. Voor de aanleg van de dijk overstromden via dit gat in de duinenrij regelmatig grote delen van Noord-Holland.

- 2p **31** Welke twee aanwijzingen geeft de atlaskaart Eigen omgeving - Landschappen voor deze overstromingen?

Binnen het huidige kustbeleid probeert men zoveel mogelijk met zachte kusten te werken. Dit doet men onder andere omdat de aanleg van zachte kusten goedkoper is dan de aanleg van harde kusten.

- 2p **32** Geef twee andere voordelen van zachte kusten ten opzichte van harde kusten.

Gebruik bron 1.

Volgens de bron wordt het transport van zand langs de kust bemoeilijkt doordat de Hondsbosse Zeewering 150 meter in zee steekt.

- 2p **33** Geef de twee krachten die verantwoordelijk zijn voor het transport van zand langs de kust.

Bij golfoverslag komt het water van hoge golven gedeeltelijk over de dijk heen. Stelling: Uit het oogpunt van natuurbeheer is het wenselijk dat golfoverslag bij de Hondsbosse Zeewering mogelijk wordt.

- 2p **34** Leg deze stelling uit.
Je uitleg moet een oorzaak-gevolg relatie bevatten.

Bronvermelding

Een opsomming van de in dit examen gebruikte bronnen, zoals teksten en afbeeldingen, is te vinden in het bij dit examen behorende correctievoorschrift, dat na afloop van het examen wordt gepubliceerd.